

ZPRÁVODAJ

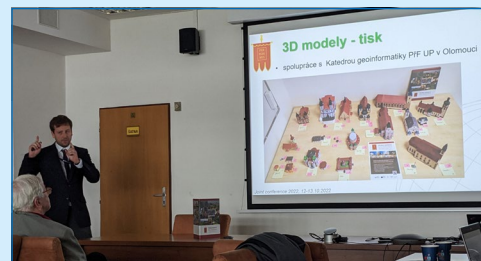

Reportáž z kongresu České geografické společnosti
a Slovenskej geografickej spoločnosti

• 3 •

Reportáže z JOINT CONFERENCE v Plzni:
nejzajímavější postřehy, zážitky a vzpomínky

• 4 •

MAPA ROKU

odborná soutěž
Česká kartografická společnost

25. ročník kartografické
soutěže vyhlášen

• 5 •

Rozhovor s jubilantem
Františkem Miklošíkem

• 6 •

**KARTOGRAFICKÝ DEN
OLOMOUC**

KARTOGRAFIE A ZPRÁVODAJSTVÍ

17. Kartografický den
proběhne 24. února 2023

• 8 •

Nový benefit ČKS
Konferenční fond

• 10 •

Pozvánka na mezinárodní
symposium v Olomouci

• 11 •

Kartografie představuje
nový atlas pro děti

• 13 •

Slovo prezidenta ČKS

Vážené členky a vážení členové České kartografické společnosti!

Poslední ročník Zpravodaje ČKS bývá většinou trochu zvláštní, protože do jisté míry bilancuje právě končící rok a upozorňuje na akce, které budou v roce nastávajícím. Toto číslo se sice tradici vymyká, ale v něčem zvláštní je. Ta zvláštnost je v osobě, která po dlouhou dobu přispívala k tomu, že se náš Zpravodaj dostal na podle mne zcela mimořádnou úroveň, za kterou by se nemuselo stydět ani profesionální nakladatelství. Touto osobou je Alena Vondráková z Katedry geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci. Alena mi na začátku listopadu poslala dopis, ve kterém mi oznámila svoji rezignaci na všechny funkce a činnosti, které ve prospěch naší společnosti vykonávala. I když důvody, pro které své aktivity musela ukončit, mi byly známy již dlouho před její rezignací a poslední dobou jsem ji obdivoval, že byla schopna přes všechny své problémy věnovat čas a sílu na své aktivity, přišla její rezignace jako blesk z čistého nebe. Ale chápu, a se mnou celý Výbor ČKS, že člověk již někdy prostě nemůže dál a musí, i když třeba i nerad, některé své aktivity omezit na minimum nebo je úplně opustit. Nicméně bych chtěl i na tomto místě Aleně poděkovat za nesmírné úsilí, které dosud ČKS věnovala, a popřát jí, aby se ze svých trablů pokud možno dostala a zase se stala tou vysoce aktivní členkou, která má hodně nápadů a hodně z nich dovede i realizovat.

Redakci tohoto čísla Zpravodaje si v krizové, post-Vondrákové době, vzal na starosti Jan Ptáček, za což mu patří dík. Stejně tak i dalším členům Výboru, kteří aktivity Aleny převzali. V obsahu tak i nadále najdete zajímavé články a příspěvky, například o proběhlé akci Kartovýročí 2022 zaměřené tentokrát na historii a současnost digitální kartografie, o dění na našich pracovištích i o tom, co se připravuje na příští rok. Rád bych vás opět upozornil zejména na tři významné akce. Jedná se o Kartografický den Olomouc, který se uskuteční 24. února 2023 a o němž se více podrobností dočtete

uvnitř čísla. Další významnou akcí je Mezinárodní kartografická konference konaná v srpnu 2023 v jihoafrickém Kapském Městě a na ní naváže třetí významná akce, a to 25. kartografická konference, na kterou se těšíme v září do Plzně.

S mezinárodní kartografickou konferencí do značné míry souvisí i vyhlášené soutěže Mapa roku 2022 a soutěže dětské mapy Barbary Petchenik, protože vítězné exponáty zpravidla tvoří jádro naší prezentace na uvedené konferenci. Proto bych vás všechny rád vyzval k tomu, abyste obě soutěže obeslali dostatečným počtem kvalitních výstupů. Všechny potřebné informace najdete ve Zpravodaji, případně na našich webových stránkách.

Náš čestný člen a můj učitel, prof. František Miklošík, se dožil krásných 90 let. S kolegy z naší katedry jsme se za ním podívali a trochu ho i vyzpovídali. Přepis rozhovoru s ním je uveden v tomto čísle, ale není tam uvedeno, že jsme u něho strávili příjemné chvíle a byli jsme moc rádi, že se i v tomto věku zajímá o dění v oboru.

Rád bych vás všechny upozornil i na závěry z jednání našeho výboru. Poměrně velká část byla věnována péči o členskou základnu. Mnozí si jistě všimli, že na našich stránkách se objevila neustále aktualizovaná informace, kolik nás ve společnosti je. I pro tento relativně nevelký počet je naší radostí zajišťovat jim odpovídající péči. Nejen v tom, že pravidelně všichni dostávají Zpravodaj a nějaký vánoční dárek. Letos to nebude kalendář, ale něco jiného. Zatím se nechte překvapit. Jakýmsi „dárkem“ členům je i naše vize tzv. konferenčního fondu, který by měl sloužit pro pokrytí nákladů (celkových nebo dílčích) na aktivní účast našich členů na akcích ČKS i ICA. Konferenční fond by se neměl týkat pouze mladých začínajících kartografů nebo studentů oboru, ale všech členů. Pravidla pro stanovení výše fondu a způsoby jeho čerpání jsou v současné době upřesňo-

vána, zejména s účetní naší společností. Doporučuji sledovat naše stránky, kde budou zveřejněny konečné podmínky fondu a budou vyhlášeny první výzvy k žádostem o podporu.

Na závěr mi dovoluji ještě jednu malou poznámku. Jako Výbor se snažíme, aby se všichni naši členové cítili v ČKS dobře, aby zde nacházeli i inspiraci pro svoji odbornou práci na všech pracovištích, která mají s naším oborem něco do činění. Avšak neustále se zvyšující ceny v zásadě všeho, na co se podíváte, způsobují, že reálná hodnota členského příspěvku, který se po mnoho let nemění, se snižuje. Proto bude zřejmě nutné jej v budoucnu změnit, tedy zvýšit na takovou úroveň, aby byly náklady na člena pokryty. V této souvislosti vás prosím, abyste se zamysleli, jestli chcete udržet současnou a budoucí úroveň péče o členskou základnu, a to za cenu zvýšení členského příspěvku, nebo se držet současné výše s tím, že péče o vás bude úměrná reálné hodnotě současného příspěvku. O jakém navýšení by se jednalo, to si nyní netroufnu odhadovat, ale bude vypočítáno z reálných nákladů na činnost společnosti.

Vážení členové společnosti, nerad končím svůj úvodník takto „nepříjemně“, ale takový je život a musíme se s tím vyrovnat. Ale protože nás zanedlouho čekají Vánoce a konec roku 2022, přeji vám všem jejich kladné a spokojené prožití a současně, aby se vám v nastávajícím roce dařilo a dosáhli jste všeho, co si 1. ledna budete přát. Ale na prvním místě vám přeji pevné zdraví a životní optimismus a snad i hezkou mapu v ruce natištěnou na papíru nebo zobrazenou na mobilu.

Václav Talhofer
prezident České kartografické společnosti

Reportáž ze sjezdu ČGS a SGS

Na začátku září se v Olomouci uskutečnil XXV. Kongres České geografické společnosti a 18. Kongres Slovenskej geografickej spoločnosti. Název kongresu byl Česká a slovenská geografie: mezi národní tradicí a mezinárodní relevancí.

Kongres probíhal na půdě Přírodovědecké fakulty UP a pořádala ho Katedra geografie přírodovědecké fakulty ve spolupráci s Katedrou geoinformatiky, Katedrou rozvojových a environmentálních studií, Středomoravskou pobočkou České geografické společnosti a dalšími partnery.

Na kongres bylo registrováno 267 účastníků, z toho 201 z České republiky a 66 ze Slovenska. Zastoupeno bylo celkem 32 organizací, zejména vysokých škol a vědecko-výzkumných institucí. Vědecký program byl složen z plenární sekce, 27 tematických sekcí a rozsáhlé posterové sekce.

V rámci kongresu zaznělo více než 150 příspěvků a posterová sekce obsahovala více než 60 posterů. Na kongresu byly organizovány dva diskusní panely věnované pozici geografie jako vědní disciplíny a publikačním strategiím českých a slovenských geografů.

Součástí programu byla plenární sekce, ve které vystoupili vědecky a publikačně nejaktivnější čeští a slovenští geografové. Dvě speciální sekce byly věnovány poctě profesorů Martinu Hamplovi, jedné z nejvýznamnějších osobností české geografie druhé poloviny 20. a začátku 21. století.

Kartografická témata byla řešena napříč celým kongresem. Ve středu 7. září byl „Mapám a GIS“ věnován celý blok. V rámci bloku bylo představeno Mapové a datové centrum na PŘF UK, biometrické testování webového GIS, hodnocení Swipe vs MultipleView a přednesen příspěvek na téma mezikulturních rozdílů při vyhledávání na mapách. Velmi zajímavý byl diskusní příspěvek zaměřený na problematiku pocitových map.

Problematika map byla hojně diskutována také v dalších sekcích především těch zaměřených na vzdělávání.

V rámci kongresu byly realizovány čtyři exkurze tematicky související s městem Olomouc. V nabídce byla mimo jiné exkurze spojená s návštěvou a degustací v jednom z olomouckých pivovarů, exkurze do Pevnosti poznání, interaktivního muzea vědy přírodovědecké fakulty a exkurze na Magistrátu města Olomouce věnovaná územním plánům.

Záštitu nad společným 25. kongresem České geografické společnosti a 18. kongresem Slovenskej geografickej spoločnosti v Olomouci převzal rektor Univerzity Palackého Martin Procházka, hejtmán Olomouckého kraje Josef Suchánek a předseda Rady vědeckých společností ČR Lubomír Hrouda.

Celý kongres se velmi vydařil a po dlouhé odlmce opět přispěl k potřebné diskusi mezi geografy.

Jan Brus

Katedra geoinformatiky, PŘF UP Olomouc

REPORTÁŽ

PF 2023

nejen členům
České kartografické společnosti
přeje

ZEMĚMĚŘICKÝ ÚŘAD

Geoprobhlížec

Archiv

Geoportál CÚZK

Výstavy ZÚ

Reportáž z JOINT CONFERENCE v Plzni

V říjnu se kartografové sešli na konferenci „Geomatika v projektech“ která se uskutečnila rámci JOINT CONFERENCE v Plzni.

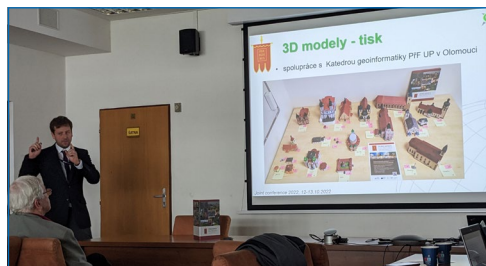

Po několika letech, kdy byly kvůli covidu všechny konference virtuální nebo zrušené, se postupně vrací doba prezenčních akcí. Jednou z tradičních podzimních konferencí je i „Geomatika v projektech“ v Plzni, která proběhla ve dnech 12. – 13. října 2022. Akce s názvem JOINT CONFERENCE, se skládala z 26. ročníku konference Informačních systémů v zemědělství a lesnictví (ISAF), 15. ročníku Geomatiky v projektech a 7. výroční konference asociace Plan4All.

Již několik let se akce nekoná v krásném prostředí zámku Kozel, nicméně účast na ní byla přesto velmi příjemná a na konferenci panovala přátelská, takřka rodinná atmosféra.

Program zahájil ve středu odpoledne vedoucí Katedry geomatiky Karel Janečka a prezident Smart City Clusteru Milan Edl. Po přivítání účastníků se slova chopil hlavní organizátor akce Pavel Hájek, který nás provázal celým prvním dnem konference.

V první odborné sekci byly příspěvky z oblasti 3D a územního plánování. Karel Janečka představil projekt HD mapy, který by v budoucnu měl sloužit k provozu autonomních tramvají. V diskuzi byla zmíněna implementace digitálního dvojčete města Plzně do Digitální technické mapy. V dalším příspěvku se Jan Rucký zabýval 3D aspekty územního plánování. Na tuto prezentaci vhodně navázal Jaroslav Burian z Katedry geoinformatiky v Olomouci, který ale vystupoval spíše jako zástupce společnosti Urban Planner, která realizovala významnou zakázku pro město Jihlava. V té byly provedeny multikriteriální analýzy potenciálu území. Zajímavá byla identifikace stavebních proluk a výpočet finanční náročnosti / návratnosti jejich potenciálního využití. Posledním příspěvkem v této sekci byl ten od zástupce domácího pracoviště Pavla Hájka, který představil výsledky diplomové práce slečny Podzimkové, která se věnovala tvorbě BIM historické budovy (HBIM).

Po přestávce na kávu začala nejobsáhlejší sekce celé konference, která se věnovala GISu v regionech z pohledu jejich atraktivity

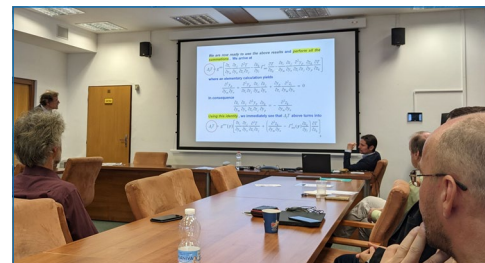
a kulturního dědictví. Sekci odstartoval opět domácí zástupce Michal Kepka, který představil konečné výsledky projektu Peregrinus Silva Bohemica, a to včetně vytvořené mobilní aplikace. Prezentace olomouckých doktorandů proběhly v angličtině. Daniel Pavlačka seznámil posluchače s problematikou diskontinuity prostorových dat na česko – polských hranicích. Následovala dvojice prezentací z oblasti kognitivní kartografie. Tomáš Vaníček představil využití metody think-aloud pro hodnocení regionálního atlasu Moravskoslezského kraje. Jeho školitel a současně autor této reportáže představil výsledky diplomové práce Anny Porti Suárez, která využila technologii eye-tracking pro hodnocení Covid dashboardů. Oldřich Rypl hodnotil kvalitu života v městském a venkovském prostoru Česka. Na tuto přednášku krásně navázala studentka plzeňské geomatiky Viktorie Sloupová, která objektivně hodnotila atraktivitu regionů. Výsledky její práce jsou dostupné na <https://hub.polirural.eu/hsl-ng/rural-attractiveness-cz/>. Archeolog Ladislav Čapek představil mapu petrografických analýz a keramických souborů, které vznikly v rámci projektu NAKI (<https://dask.zcu.cz/>).

Na závěr byla představena simulační desková hra, která vznikla v rámci projektu LOTUS. Tím odborný program prvního dne skončil, nicméně jsme se přesunuli do nedaleké pivnice, kde pokračovaly neformální odborné (i méně odborné) diskuze u nefiltrovaného speciálu Pilsner Urquell.

Druhý konferenční den začal poměrně náročnou sekci zaměřenou na geodézii a geodetické základy. V první přednášce Pavel Taraba představil sedm základních nivelačních bodů Rakouska-Uherska, načež se rozproutila plodná diskuse na téma geografický střed Evropy. Róbert Čunderlík matematicky modeloval poruchy gravitačního pole podle střední hladiny moře. Obsah následujících dvou prezentací Petra Holoty a Martina Pitoňáka vám bohužel zprostředkovat nedokážu z důvodu mých nedostatečných znalostí

geodézie, Laplaceových operátorů, původních tenzorů, a to zejména v návaznosti na dvouindexovou Kroneckerovu deltu ☺.

Po luxusním coffee – breaku s lahodnými doughnuty začala sekce věnovaná dopravě. Karel Jedlička představil digitální dvojčata Plzně, Ghentu a Atén, a to zejména v kontextu modelování dopravy. Vhodně navázal Petr Trnka s případovou studií dopravního modelování v Klatovech. To, že se jednalo o mezinárodní konferenci, potvrdila prezentace iránského doktoranda plzeňské geomatiky, který se věnoval modelování dopravy v pružích pro autobusy v Teheránu pomocí regresního modelu.

Následovala pauza na oběd a sekce o časoprostorovém modelování. Martin Rehtorik seznámil účastníky s možnostmi archivace prostorových dat, a to včetně certifikované metodiky, která vznikla v rámci projektu TAČR (<https://www.mvcr.cz/soubor/metodicky-navod-c-3-2022-narodniho-archivu-transformace-digitalnich-prostorovych-dat-pro-ucely-trvaleho-ulozeni-v-digitalnim-archivu.aspx>).

Plzeňský student Jiří Bellinger představil projekt, ve kterém byly vektorizovány historické mapy jedné obce a následně zjišťovány změny využití půdy. Jeho kolega Ondřej Sládek prezentoval interaktivní aplikaci pro vizualizaci dat ze sportovní aplikace Strava.

Reportáž z poslední sekce konference bohužel chybí, protože autor musel společně s kolegy spěchat na Pendolino směrem do Olomouce ☺.

Závěrem bych rád poděkoval organizátorům za velmi vydařenou akci, při které jsem se dozvěděl spoustu nového, získal mnoho inspirace a především po čase zase viděl kolegy a kamarády z Plzně. Tuto reportáž bych rád zakončil pozváním na 6. – 7. září příštího roku, kdy se v Plzni bude konat 25. kartografická konference.

Stanislav Popelka
Katedra geoinformatiky, PŘF UP Olomouc

Zapojte se do soutěže Mapa roku

Vyhlášení 25. ročníku odborné soutěže ČKS.

Pravidla soutěže Mapa roku 2022

Soutěž Mapa roku je **odbornou soutěží** České kartografické společnosti.

Organizací jednotlivých ročníků je pověřena Komise pro soutěž MAPA ROKU (dále jen Komise), kterou jmenoval Výbor ČKS.

V čele Komise stojí předseda, kterého jmenoval Výbor ČKS.

Do soutěže může být přihlášeno kartografické dílo, které:

- bylo publikováno na území ČR,
- bylo publikováno v uplynulém kalendářním roce, kdy pro ročník vyhlašovaný na rok 2023 musí být dílo **publikováno v kalendářním roce 2022**,
- neporušuje autorský zákon (Zákon č. 121/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Ve sporných případech rozhoduje o přijetí díla do soutěže Komise.

Soutěž probíhá v kategoriích:

➤ Atlasy, soubory a edice map

V případě edice musí být přihlášeny minimálně dva produkty náležící do hodnocené edice, přičemž všechna díla přihlášená do daného ročníku soutěže musí být vydána v jednom roce (tj. minimálně dva produkty vydané v roce 2022 v rámci edice).

➤ Samostatná kartografická díla

Kategorie je určena pro všechny typy kartografických děl a produktů.

➤ Kartografická díla pro školy a vzdělávání

Přihlášené produkty musí mít charakter produktu pro vzdělávání.

➤ Digitální kartografické produkty a aplikace na internetu

Do soutěže mohou být přihlašovány jakékoliv mapové aplikace, softwarové kartografické produkty apod. Může být přihlášeno i dílo, které bylo vytvořeno dříve a v roce 2022 bylo významně přepracováno.

➤ Studentské kartografické práce

Studentské práce musí být přihlášeny přímo autorem nebo v případě přihlášení pracovištěm jejich vzniku se souhlasem autora. Díla mohou být tištěná i elektronická, vždy však v provedení, pro které mají být určena – tištěné mapy jako tištěné produkty a digitální mapy jako funkční odkaz nebo aplikace.

Studentské kvalifikační práce (s kartografickou tematikou nebo s kartografickým výstupem) se přihlašují včetně odkazu na plnou verzi práce a s kopií posudků. Samostatná kartografická díla (plán, mapa, atlas, glóbus, mapový portál apod. vytvořené pro jiný účel než kvalifikační práce, např. semestrální práce nebo samostatná práce studentů) se přihlašují standardně bez posudků.

Navrhovatel do soutěže přihlašuje **libovolný počet exponátů** vydaných v příslušném roce. Exponáty jsou do soutěže přihlášeny zasláním vyplněné přihlášky a jednoho výtisku od každého přihlášeného exponátu, a to na kontaktní adresu soutěže. Pokud je autorů díla více, může jej přihlásit jen jeden autor se souhlasem ostatních autorů. Každý člen Komise může navrhnout k hodnocení na společném zasedání další exponáty, vždy však se souhlasem vydavatele nebo autora s přihlášenkou díla do soutěže a s doložením navrhovaného díla nejpozději při jednání Komise s hodnocením produktů.

Pro ročník Mapa roku 2022 je uzávěrka zaslání přihlášek a soutěžních produktů 20. 3. 2023 (zařazeny do soutěže budou produkty doručené nejpozději do 31. 3. 2023, včetně), na pozdější dodání nebude brán zřetel.

Vlastní **hodnocení exponátů** probíhá tříkolově, a to podle následujícího postupu:

1. kolo: Po uzávěrci soutěže provede předseda Komise rozdělení exponátů k prvnímu posouzení jednotlivým členům Komise, přičemž přihlíží k odbornosti členů a jejich regionální působnosti. Kategorie se vyhodnocuje, jen jsou-li do ní přihlášeny alespoň tři produkty.

2. kolo: Na společném zasedání každý ze členů Komise představí jemu přidělené produkty a report z jejich zhodnocení. Každý člen Komise navrhne z exponátů jemu určených k hodnocení vhodné exponáty k nominaci na ocenění v jednotlivých kategoriích. Ostatní členové jeho nominaci schvalují a mohou navrhnout k nominaci další exponáty. Následně se Komise dohodne na počtu a výběru nominovaných produktů. Každý člen Komise má možnost na společném zasedání představit produkt, který do soutěže nebyl ve stano-

veném termínu přihlášen, ale odpovídá pravidlům soutěže a jeho autor/ vydavatel souhlasí s dodatečným zařazením do hodnocení soutěže. Toto opatření je nazýváno jako „divoká karta“.

3. kolo: Nominované exponáty jsou hodnoceny všemi přítomnými členy Komise tajným hlasováním; ocenění Mapa roku v příslušné kategorii se získává exponát s nejlepším hodnocením, další pořadí se nezveřejňuje. V případě rovnosti bodů více produktů na prvním místě hlasuje komise o dodatečném pořadí těchto produktů tak, aby mohl být stanoven jeden vítěz kategorie. Pokud i v tomto hlasování dojde k rovnosti bodů/hodnocení, rozhoduje o výsledku předseda Komise.

Nominace na **ocenění Mapa roku** se zveřejňují minimálně týden před vyhlášením výsledků soutěže.

V odůvodněných případech může zasedání hodnotící komise proběhnout online, a to při dodržení všech podmínek pro dodržení postupu hodnocení exponátů, včetně tajného hlasování. Technickou realizaci zajišťuje předseda nebo jím pověřená osoba.

Ve výjimečných případech může Komise udělit **Zvláštní cenu** kterémukoli účastníkovi nebo nevíteznému exponátu, vždy s řádným odůvodněním. Návrh na Zvláštní cenu může vyslovit každý z členů Komise. O udělení Zvláštní ceny následně Komise hlasuje.

Členové Komise neposkytují informace z procesu hodnocení exponátů a nesdělují výsledky před jejich oficiálním zveřejněním.

Výsledky soutěže zveřejňuje předseda Komise a prezident ČKS, případně jimi pověřené osoby, na veřejném vyhlášení nebo jinou vhodnou formou (například na webových stránkách soutěže a ve Zpravodaji ČKS).

Proti výsledkům soutěže není odvolání.

Pravidla vstupují v platnost 20. 12. 2022 pro ročník Mapa roku 2022.

Více informací na webových stránkách <http://www.cartography.cz/maparoku/>.

V případě dotazů, prosím, kontaktujte vit.vozenilek@upol.cz.

Vít Voženílek,
předseda hodnotící komise

Rozhovor s jubilantem – František Miklošík 90

18. listopadu oslavil čestný člen společnosti prof. Ing. František Miklošík, DrSc. 90. narozeniny. Při této příležitosti ho navštívili jeho bývalí studenti a později kolegové z katedry vojenské geografie a meteorologie Univerzity obrany v Brně, aby mu k tomuto jubileu pogratulovali. A protože pan profesor je všeobecně uznávanou odbornou kapacitou, požádali ho o krátký rozhovor pro Zpravodaj ČKS, jehož přepis je uvedený dále.

Pane profesore, dožil jste se krásného věku. Jak se Vám daří?

Daří se mi dobře, protože u sebe mám dceru Helenku, která pro mě obstarává vše, co je potřeba. Stará se o mně velmi dobře, je šikovná.

Mnoho Vašich vrstevníků z oboru geodézie a kartografie se dožívá vysokého věku. Myslíte si, že v tom kartografie hraje nějakou významnou roli?

Ano, to si opravdu myslím. Kartografie je pečlivá činnost. Nedovedu si představit, že by tuto práci provozoval někdo neuspořádaný. Práce je klidná, chce soustředění, vyžaduje udržovat životní čistotu. Vyhovuje to klidnému životu. Je tedy pochopitelné, že se kartografové dožívají vysokého věku.

Co Vás ke kartografii v mládí přivedlo a jaké byly Vaše začátky?

V kartografii pracoval můj starší bratr. Je ročník 1912 a byl kartografem ve VZÚ (pozn. Vojenský zeměpisný ústav v Praze) někdy od roku 1937. On se vyučil brusičem, měl smysl pro jemnou a přesnou práci. VZÚ dělal nábor zrovna v době, kdy mu končila vojenská základní služba, a tak se přihlásil a začal pracovat v kartografii.

Když jsem končil měšťanskou školu, chtěl jsem pokračovat ve studiích, ale rodiče neměli peněz nazbyt, a tak mi nezbylo než přijmout místo ve VZÚ jako elév. Bratr mě podporoval a platil mi dálkové studium při zaměstnání na gymnáziu v Praze. Po práci ve VZÚ jsem jel hodinu tramvají a od 6 hodin večer seděl v la-

vici a studoval. Končil jsem v 10 hodin. Každý den včetně sobot.

Ale po roce nás přeložili do Kartografického ústavu do Banské Bystrice. Protože jsem chtěl nadále studovat, sháněl jsem nějaké studium i tam. Tenkrát tam bylo plno letců ve Sliaci, kteří neměli maturitu, ale požadovali to po nich. A tak společně s nimi jsme si vybojovali, že nám ve Zvolenu zřídili večerní školu. Ale v zaměstnání byli proti tomu, vadilo jim, že jsme odcházeli z práce dříve, hlavně v sobotu. Ale vynutili jsme si to a nebyla to legrace.

V Kartografickém ústavu se předělávaly německé mapy z války, pak jsme zpracovávali již naše mapy. Tenkrát jsme dělali ručně popisy v mapách, to bylo zajímavé.

Vaše bohatá odborná kariéra byla spjata s naší armádou a s její topografickou, dnes geografickou, službou. Rádi bychom znali Váš názor na významné milníky v její odborné činnosti.

Já byl vycvičený v kartografické kresbě, dělal jsem polohopis a popisy, jiní měli na starosti znázornění terénu vrstevnicemi. Řadu map jsme zpracovávali ručně přímo v terénu. Po válce jsme předělávali mnoho map z cizího území, upravovali jsme značkový klíč v původních německých mapách, dopisovali jsme texty, dokreslovali situaci. Ale hlavně jsme předělávali popisy z němčiny na zahraničním území.

V dalším období se zdokonalovaly techniky tiskařské práce, přecházelo se na digitální zpracování. Pracoval jsem pak v Braníku (pozn. ve výzkumném ústavu 401 Generálního

ke spolupráci nebyla žádná. Mrzelo mě, že do té digitální kartografie nechtěli z pohodlnosti jít. A přitom to nebyl problém, mohli si na to sehnat i lidi z civilu. Pak tam přišel Karas (pozn. plukovník Ing. Zdeněk Karas, CSc., náčelník Výzkumného střediska 090 zaměřeného na výzkum a vývoj především v oblasti geodézie, kartografie a fotogrammetrie pro potřeby armády), s ním občas šlo něco dohodnout.

Velkou část svého profesního života jste byl vysokoškolským pedagogem. Jak se zpětně díváte na učitelskou profesi, čím Vás obohatila nebo naopak zklamala?

Myslím, že obohatila. Vnímám jsem to tak, že studenti mají snahu spolupracovat, i když mají většinou svoji hlavu. A mě bavila spolupráce v této fázi. Ne všechno se povedlo, ale mělo to smysl.

Mě ta odborná práce bavila, žil jsem v ní od svých 15 let. Každý úspěch v kartografii mě těšil.

Byl jste vždy aktivním členem odborných společností se zaměřením na kartografii a mapování. Myslíte si, že v současné době má spolková činnost ještě nějaký význam a pokud ano, v čem spočívá?

Význam určitě má. Především proto, že je to zájmová činnost, takže u nich by se měly nalézat nové věci. To by se mělo podporovat, všimnout si, co by se mohlo zdokonalit, co by se mohlo dělat nového. Ale měli by mít svůj program.

Co byste vzkázal našim členům?

Aby se snažili kartografii zdokonalovat z hlediska technologického, ale i věcného. Tedy další informace, souvislosti. Protože kartografie má určité možnosti, tak je využít. Kartografie může uživatelům nabídnout určitě víc. A forma záznamu se bude stále měnit.

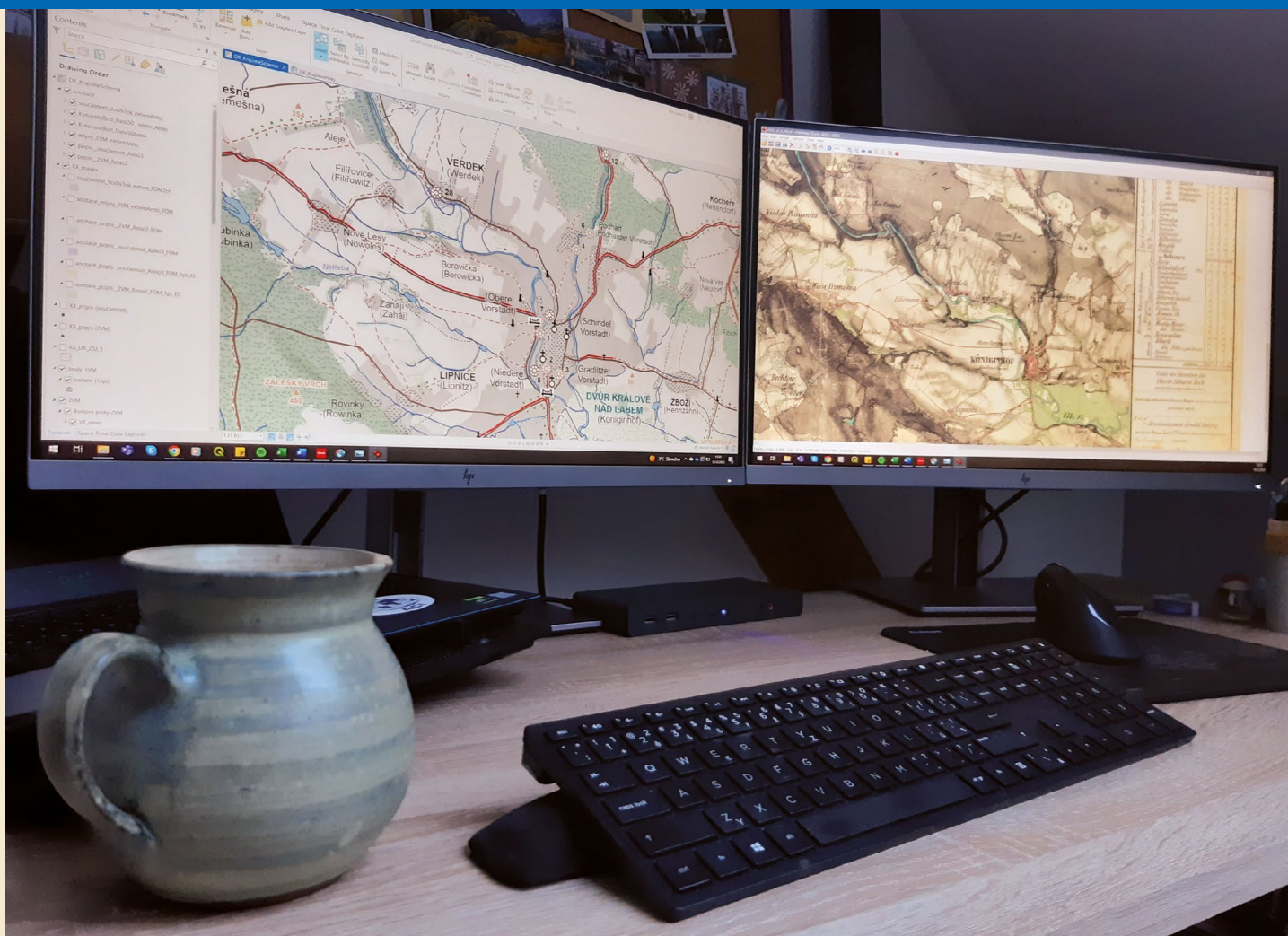
Pane profesore, děkujeme Vám za rozhovor i za to, že jste nás jako jeden z našich skvělých učitelů připravil do odborného života, a i za to, že jsme se později mohli jako Vaši mladí kolegové od Vás mnoho naučit po odborné i lidské stránce.

Vladimír Kovařík, Alois Hofmann,
Václav Talhofer

zleva: Václav Talhofer, Vladimír Kovařík, František Miklošík, Alois Hofmann

štábu Československé lidové armády). S Mikulášem Rybářem (pozn. doc. Ing. Mikuláš Rybář, CSc., který se věnoval teorii vojenství, modelům bojové činnosti) jsme připravovali digitální mapu z našeho území. Pro VZÚ jsme zpracovali na ukázkou asi osm listů map padesátek. Ale nebyl zájem, ochota z VZÚ

Historická kartografie v základním a aplikovaném výzkumu

Seminář

V základním i aplikovaném výzkumu jsou v mnoha oborech stále intenzivněji využívány historické mapy ve smyslu mapových rekonstrukcí a 3D modelů, v rámci výsledků výzkumu označované jako specializované mapy s odborným obsahem (Nmap). Tyto mapy mají ve vztahu k soudobé nekomerční i komerční kartografické tvorbě svá specifika, především s ohledem na využití transdisciplinárních metod a poznatků mnoha humanitních, přírodovědných i technických oborů. Nezbytná je přitom úzká spolupráce s kartografy, geografy a GIS pracovníky. Na široké škále příkladů, zejména z projektů NAKI, budou představeny přínosy a uplatňování Nmap, ale také možnosti a úskalí jejich tvorby.

Seminář se koná pod záštitou **Mgr. Heleny Langšádlové**,
ministrky pro vědu, výzkum a inovace

Datum a místo konání:
20. duben 2023, 9.00 hodin, Národní technické muzeum,
Kostelní 42, Praha 7, přednáškový sál

HISTORICKÝ ÚSTAV
Akademie věd České republiky

Pozvánka na 17. kartografický den v Olomouci

V pátek 24. února 2023 se v Olomouci uskuteční v pořadí již 17. kartografický den, tradiční jednodenní seminář, který propojuje odborníky na různá témata s komunitou kartografů. Tématem letošního ročníku je KARTOGRAFIE A ZPRAVODAJSTVÍ.

Program kartografického dne bude jako obvykle bohatý. Zazní čtyři až pět hlavních referátů, v rámci doprovodného programu proběhne výstava posterů nebo možná již tradiční soutěž Zeměměřického úřadu.

Zpravodajství je jedna ze základních novinářských činností nebo činností zpravodajských služeb. Zpravodajství je definováno jako „organizované informování popisující děje, který jedinec nebo skupina lidí předává jiným lidem, přičemž daný jev se stal nebo nestal, popřípadě stane nebo nestane; jde zpravidla o zpravování veřejnosti o aktuálních událostech“. Zpravodajství může být politické, vojenské, sportovní, kulturní i jiné.

Účast přislíbili:

- **Vladimír Piskala**, redaktor České televize, Redakce vědy,
- **Vladimír Kovařík**, docent Univerzity obrany, v letech 2005–08 geograf Mezinárodního štábu EU v Bruselu, v roce 2009 náčelník geografického oddělení velitelství KFOR v Prištině,
- **Jan Marša**, plukovník Generálního štábu AČR a ředitel VGHMÚŘ, v letech 2006–07 velitel 1. kontingentu AČR v silách MNF-I (Basra, Irák)

další doposud nepotvrzené přednášející nechceme prozatím oznamovat.

Těšit se můžete na řadu zajímavých informací: *Jaké mapy zpravodajci používají? Jsou něčím odlišné od běžných map? Kdo zpravodajcům mapy připravuje? Jak rychle jim mapy dodávají? Seznamují se s terénem/situací z map? Jak s mapami pracují? Dokreslují si do map něco? A archivují je? Jaké mapy by si zpravodajci přáli?*

A proto:

Poznamenejte si do kalendáře 24. 2. 2023 – Kartografický den Olomouc – a **zaregistrujte se na:** <http://kartografickyden.upol.cz>.

Vstup zdarma.

Vít Voženílek

Převzetí záštity

Česká kartografická společnost nově nabízí možnost převzetí záštity na akcích souvisejících s tematikou kartografie, které přispívají k šíření povědomí o kartografii a příbuzných oborech.

V rámci záštity se ČKS aktivně zapojí do propagace akce prostřednictvím Zpravodaje a webových stránek, zajistí odbornou podporu přípravy akce a vystoupení prezidenta ČKS při slavnostním zahájení akce. Ze strany zájemce o udělení záštity se předpokládá šíření dobrého jména ČKS a kartografie jako vědy a propagace ČKS.

V roce 2022 již ČKS tímto způsobem podpořila výstavu „Vltava – proměny historické krajiny“ organizovanou Katedrou geomatiky ČVUT (Fakulta stavební) ve spolupráci s Katedrou sociální geografie a regionálního rozvoje UK (Přírodovědecká fakulta) a žádost

kolegů z Univerzity Karlovy (Přírodovědecká fakulta), Akademie věd ČR (Historický ústav) a Moravské zemské knihovna v Brně o pořádání 31. ročníku prestižní Mezinárodní konference dějin kartografie (31st International Conference on History of Cartography, ICHC). V případě příznivého výsledku je tato akce plánována na červenec 2026 v Praze.

Žádost o udělení záštity a další detailní informace naleznete na stránkách ČKS v sekci „Aktivity“ (<https://www.cartography.cz/zastita/>).

Zdeněk Stachoň

Kartografické projekty – výzva členům

Řešíte zajímavý kartografický projekt?

Chcete informovat o výsledcích svých projektů? Hledáte spolupracovníky pro své projekty? Chcete členům ČKS představit kartografické výstupy svých projektů?

ČKS připravuje na webových stránkách www.cartography.cz samostatnou záložku „Projekty členů“, kde mohou individuální, kolektivní i čestní členové umístit krátký popis karto-

grafických výstupů svého projektu a odkazy na ně. Tímto se všichni členové ČKS dozvědí o zajímavých a mnohdy obtížně dostupných kartografických dílech.

Zájemci o uveřejnění svých projektových výstupů, kontaktujte V. Voženílkou na adrese vito.vozenilek@upol.cz.

Vít Voženílek

25. KK se uskuteční v Plzni

Na Západočeské univerzitě v Plzni, v prostorách Fakulty aplikovaných věd se bude v příštím roce konat 25. kartografická konference.

Konference začne workshopy v úterý 5. září. Vlastní program začne ve středu 6. září a bude pokračovat do čtvrtka 7. září 2023.

V současnosti je možné informace o konferenci čerpat z události na Facebooku (<https://fb.me/e/36gfVLLBT>). Na začátku ledna 2023 budou oficiálně zprovozněny webové stránky, kde budou k dispozici především témata konference, organizační náležitosti a termíny pro registraci.

Sekce registrace a přijímání příspěvků na konferenci budou otevřeny v únoru 2023. Termín pro včasnou registraci a zaplacení sníženého vložného je stanovený na květen 2023. Členové České kartografické společnosti budou platit snížené vložné.

Organizátoři (Katedra geomatiky FAV ZČU) přivítají veškeré podněty a zájemce o spolupráci.

Těšíme se na setkání v Plzni.

Otakar Čerba

Využívejte benefity členství ČKS

Všichni členové ČKS – individuální, čestní i kolektivní – mají ze svého členství řadu benefitů, které si Společnost může z právního a ekonomického postavení dovolit.

Využívejte benefity svého členství, prokážete České kartografické společnosti svůj zájem o její aktivity.

BENEFITY INDIVIDUÁLNÍHO ČLENSTVÍ (výběr)

- právo nominovat a být nominován do orgánů ČKS (Výbor a Kontrolní komise),
- osobní zaslání Zpravodaje ČKS s informacemi o aktivitách ČKS a o dění v české i světové kartografii,
- právo účastnit se a hlasovat na členské schůzi ČKS,
- předkládat návrhy na čestné členství v ČKS,
- možnost využívat zvýhodněné účastnické poplatky na odborných akcích ČKS,
- možnost využívat zvýhodněné účastnické poplatky na odborných akcích dojednaných s organizátory, např. CAGI, SFDPPZ, ČGS, APG, ČSGK aj.,
- možnost ucházet se o granty na účast na odborných akcích ČKS v oboru, např. kartografických konferencích,
- možnost získat podporu pro své mezinárodní aktivity ze strany ČKS, zejména v rámci působnosti ICA, např. doporučující dopis pro ICA scholarship.

BENEFITY KOLEKTIVNÍHO ČLENSTVÍ (výběr)

- právo nominovat a být nominován do orgánů ČKS (Výbor a Kontrolní komise),
- účastnit se a hlasovat na členské schůzi ČKS,
- předkládat návrhy na čestné členství v ČKS,
- osobní zaslání Zpravodaje ČKS s informacemi o aktivitách ČKS a o dění v české i světové kartografii,
- sleva na účastnických poplatcích na kartografických konferencích a dalších placených akcích ČKS na účastnických poplatcích pro zaměstnance kolektivního člena a na výstavních poplatcích,
- možnost prezentovat se ve Zpravodaji v rubrice „Členské okénko“,
- možnost získání grantu na účast na odborných akcích ČKS pro studenty a mladé pracovníky v oboru, např. granty kartografických konferencí,
- možnost prezentace svých činností v rámci výuky studentů na vysokých školách, které jsou kolektivními členy,
- účast některého z členů Výboru ČKS na společenských akcích kolektivního člena – např. křty map a atlasů, prezentace výrobků apod.

včetně projevu „Slovo odborníka“,

- možnost řešení odborných úkolů prostřednictvím vysokých škol (zadání pro diplomové práce, bakalářské práce apod.),
- umístění firemního loga na webových stránkách České kartografické společnosti a vybraných PR materiálech,
- prostřednictvím ČKS vystavovat své produkty na mezinárodních akcích pořádaných ICA, např. International Map Exhibition na ICC.

BENEFITY ČESTNÉHO ČLENSTVÍ (výběr)

- projednání redukcí požadavků na dotace z Rady vědeckých společností ČR,
- bezplatná účast na všech akcích ČKS,
- posezení se členy Výboru ČKS u příležitosti vybraných akcí,
- oslovení o příspěvky do Zpravodaje ČKS,
- všechny další benefity individ. člena ČKS,
- osvobození od placení členských poplatků.

Plné znění benefitů individuálního, kolektivního i čestného členství v ČKS je uvedeno na webových stránkách ČKS <https://www.cartography.cz/benefit/>.

Vít Voženílek

Nový benefit pro členy ČKS: Konferenční fond

Výbor České kartografické společnosti má zájem o kvalitní výzkum ve všech oblastech kartografie a dlouhodobě podporuje své členy v jejich vědeckých a odborných aktivitách. V době ekonomických restrikcí mnoha zaměstnavatelů nechce polevit v prezentování hodnotných výsledků českých kartografů. Proto se Výbor ČKS rozhodl vytvořit nástroj, který by podpořil členy ČKS v nelehkém boji o zajištění finančních prostředků na účasti na odborných kartografických akcích. Nově vytvořený **Konferenční fond ČKS (Fond K)** je zřízen pro podporu aktivní účasti členů ČKS na odborných kartografických akcích.

Pravidla Konferenčního fondu ČKS:

1. Česká kartografická společnost (dále ČKS) zřizuje finanční Konferenční fond ČKS (dále Fond K) pro podporu aktivní účasti členů ČKS na odborných akcích.
2. Výše Fondu K se určuje každoročně schválením Výboru ČKS na začátku kalendářního roku. Výši fondu navrhuje prezident ČKS s ohledem na stav a perspektivy rozpočtu pro kalendářní rok. Ke schválení výše Fondu K je zapotřebí nadpoloviční většina všech členů Výboru ČKS. Fond K je veden v českých korunách (Kč).

3. Fond K spravuje Výborem schválený člen Výboru ČKS.
4. Čerpání Fondu K se řídí následujícími pravidly:
 - a. čerpat finanční prostředky z Fondu K může každý individuální člen, čestný člen nebo pracovník či student kolektivního člena ČKS; příslušnost ke kolektivnímu členu ČKS dokládá uchazeč o prostředky z Fondu K potvrzením pověřeného zástupce kolektivního člena ČKS,
 - b. uchazeč o prostředky z Fondu K žádá vyplněním žádosti na webu ČKS (<https://www.cartography.cz/fond-K/>),
 - c. z Fondu K lze čerpat pouze na podporu aktivní účasti (referát, poster) na akcích pořádaných ČKS nebo ICA,
 - d. z Fondu K lze čerpat pouze na hrazení účastnického poplatku, jízdného, nebo ubytování,
 - e. z Fondu K nelze čerpat na hrazení kapesného, stravování, společenských akcí a pasivní účasti na akcích ČKS a ICA,
 - f. z Fondu K lze čerpat až do výše 100 % nákladů na účastnický poplatek, jízdné, nebo ubytování,
 - g. o příspěvek z Fondu K lze žádat kdykoli v průběhu kalendářního roku,

- h. o přidělení a výši příspěvku z Fondu K rozhoduje hlasováním Výbor ČKS vždy k 15. lednu a 15. červnu příslušného kalendářního roku;
- i. příspěvek z Fondu K se přiznává uchazeči nejpozději 30 dnů po skončení akce ve formě refundace nákladů doložených účetními doklady v souladu s účetnictvím ČKS,
- j. po skončení podpořené akce je uchazeč povinen sepsat zprávu o své aktivní účasti a komentář k čerpání přidělených prostředků; uchazeč přispěje do Zpravodaje ČKS příspěvkem o průběhu a přínosu navštívené akce.

5. Celková výše Fondu K se nesmí přecherpat. Při vyčerpání fondu se do konce roku uchazečům o příspěvky z fondu nevyhovuje.

Pro rok 2023 schválil Výbor ČKS výši Konferenčního fondu **30.000,- Kč**.

Neváhejte o příspěvek z Fondu K požádat již na 17. kartografický den Olomouc (<http://kartografickyden.upol.cz/>), který se koná 24. února 2023.

Vít Voženílek

Průzkum spokojenosti členů ČKS

Výbor ČKS děkuje všem zúčastněným za odpovědi. Vedení ČKS se na svých zasedáních těmito výsledky průzkumu zabývá a zohledňuje je při plánování a organizování všech svých aktivit.

Respondenti

- 46 odpovědí
- více než polovina respondentů jsou akademici
- dále lidé z úřadů (7), firem (5), důchodci (5), podnikatelé (3) a studenti (2)
- téměř 2/3 respondentů ve věku 36–60 let
- téměř 1/3 respondentů nad 60 let
- zbylí 4 respondenti do 35 let

Účast na 15. KDO

- polovina respondentů nebyla
- 15 % hodnotí výborně
- 30 % hodnotí dostatečně
- jeden respondent hodnotí střední známkou, horší hodnocení se nevyskytuje

Účast na 24. KK

- více než 1/3 respondentů nebyla
- téměř polovina hodnotí výborně
- zbylí hodnotí nejčastěji chvalitebně

Důvody neúčasti na 24. KK

- pracovní povinnosti
- netrefil se termín
- nedostatečné finanční prostředky na VŠ
- nemoc
- daleko od Prahy

Účast na Kartovýročí 2021

- 3/4 respondentů nebyli
- zbylí hodnotí spíše výborně nebo chvalitebně

Účast na 16. KDO

- více než polovina respondentů nebyla
- čtvrtina hodnotí výborně
- zbylí chvalitebně (5) či horší známkou (3)

Důvody neúčasti na 16. KDO

- pracovní povinnosti
- netrefil se termín / kolize s jinou akcí
- nezajímavé téma
- dovolená
- preference online
- chybělo častější upomínkování emailem

Obsah a forma Zpravodaje ČKS

- 2/3 hodnotí výborně
- 1/5 hodnotí chvalitebně
- cca 1/10 horší známkou

Obsah a forma webu ČKS

- necelá 1/3 respondentů hodnotí výborně
- 40 % hodnotí chvalitebně
- 1/4 hodnotí horší známkou

Soutěž Mapa roku

- téměř 1/2 respondentů hodnotí výborně
- 1/3 respondentů hodnotí chvalitebně
- 1/5 hodnotí horší známkou

Novoroční dárek od ČKS

- 1/2 respondentů dárek udělal velkou radost
- další 1/4 respondentů potěšil
- zbylí jej považují za zbytečný nebo jej příliš neocenili

Benefity členství v ČKS

- 2/3 respondentů je znají
- 1/3 je nezná

využívají:

- slevy na vložném (nejčastější)
- zpravodaj, kalendář, odznáček
- možnost hlasovat na členské schůzi

Co byste od ČKS chtěli

- otevření širšímu publiku, mladým lidem, internacionalizace
- více akcí, zejména neformálních setkání, přednášek, exkurzí
- zachování stávajících akcí
- zprostředkování kooperace mezi projekty (networking)
- řešení aktuálních problémů kartografie
- mapy

Členský poplatek ČKS

- polovina respondentů jej považuje za přiměřený
- polovina by klidně platila více, pokud by se rozšířila nabídka benefitů/činností

Členové ČKS v roce 2015 / 2022

- individuální: 88 / 114
- čestní: 10 / 9
- kolektivní: 6 / 17
- celkem: 104 / 140

Výbor ČKS děkuje všem zúčastněným za odpovědi. Vedení ČKS se na svých zasedáních těmito výsledky průzkumu zabývá a zohledňuje je při plánování a organizování všech svých aktivit.

Vít Voženílek, Radek Barvíř
Katedra geoinformatiky, PŘF UP Olomouc

Symposium ICA Spring Olomouc 2023

April 3–5, 2023

**ATLASES:
THEIR DESIGN AND USE**

The objectives of the symposium are as follow:

- to explore current issues and themes in the theory and practice of three ICA commissions -
 - atlases, map design, and user studies,
- to exchange professional experiences and discuss problems arising from merging approaches of the commissions' domains,
- to expose cartographers to current developments in atlases, their design and use.

ICA commissions

- Commission on Atlases (René Sieber)
- Commission on Map Design (Ian Muelenhaus)
- Commission on User Experience (Rob Roth)

VENUE

- Palacký University Olomouc, Dept. of Geoinformatics (Vít Vozenilek)

PROGRAM

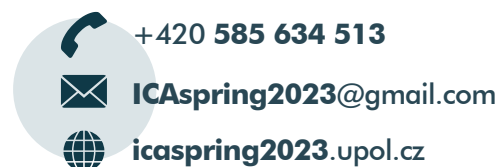
- cartographic notions (3–5min calls for assistance in research, questions to be answered, info about the latest releases, etc.)
- regular conference contributions (15min)
- open discussion (after each session)
- social program
 - Czech pub experience with cartoQuiz
 - short organ concert
- atlases exhibition

REGISTRATION

- includes: access to sessions, material, coffee breaks, lunches, social program
- open from November 1st, 2022
- deadline for submission: January 31st, 2023
- fee - 80 Euro

ACCOMMODATION

- hotels and university dormitories in Olomouc (special prices)

Informace o jednání výboru ČKS

ČKS
INFORMUJE

Výbor České kartografické společnosti zasedal v roce 2022 naposledy.

Na svém posledním zasedání dne 10. listopadu se výbor ČKS zabýval zejména:

- stavem členské základy a vyhodnocením průzkumu spokojenosti našich členů, který provedl prof. Voženílek;
- konečnou verzí benefitů pro všechny skupiny členů ČKS (čestní, kolektivní a individuální);
- informacemi o uskutečněných a plánovaných odborných aktivitách a akcích, zejména o přípravě 25. kartografické konference v Plzni;
- první verzí znění pravidel pro čerpání prostředků z „Konferenčního fondu“ pro podporu účasti členů ČKS na odborných akcích ČKS a ICA a návrhem na jeho výši v roce 2023;

- schválení převzetí záštity ČKS nad odbornými akcemi mezinárodního charakteru, které mají vztah ke kartografii (ICA Spring 2023 v Olomouci, 31. mezinárodní konference dějin kartografie 2026);
- schválení upomínkových předmětů pro členy ČKS a novoročenek;
- schválení nominací na předsedy komisí ICA za ČKS;
- projednání redukce požadavků na dotace z Rady vědeckých společností ČR.

Kromě uvedených bodů výbor řešil palčivý problém, který nastal po rezignaci Dr. Aleny Vondrákové na všechny aktivity, které vykonávala. Výbor v této souvislosti řešil

zejména akutní problém její náhrady v redakci Zpravodaje a webových stránek společnosti a předsedkyně komise pro Mapu roku.

Schválené materiály jsou průběžně zveřejňovány na stránkách společnosti.

V souvislosti s programy zasedání výbor opět vyzývá všechny členy společnosti, aby v případě, že mají nějaké náměty nebo poznámky k činnosti výboru i celé společnosti, neváhali výbor nebo kteréhokoliv jeho člena kontaktovat a navrhnout projednání uvedených námětů a připomínek na jeho zasedání. Příští zasedání výboru je plánováno 23. února 2023 v Olomouci.

Václav Talhofer

KARTOVÝROČÍ 2022

Ve čtvrtek 10. listopadu 2022 se uskutečnil v příjemném prostředí Stavební fakulty ČVUT další ročník KARTOVÝROČÍ organizovaný pro členy České kartografické společnosti.

Tato již tradiční akce si klade za cíl připomenutí významných i méně významných milníků, osobností a událostí z oblasti kartografie a příbuzných oborů. Není ovšem zaměřena pouze na minulost, ale snaží o propojení se současnými trendy a výhledy do budoucna.

Letošní ročník byl zaměřen na milníky digitální kartografie. Historická výroční v první části připomněli Vít Voženílek a Zdeněk Stachoň. Navázal Václav Talhofer, který představil počátky digitální kartografie v Československu a Otakar Čerba, který popsal vývoj webové kartografie z globálního hlediska.

Druhá část obsahovala příspěvky Karla Charvátka zaměřené na budoucnost digitální kartografie a diskusní příspěvek Lukáše Hermana – Lžou i 3D mapy v reminiscenci na publikaci Marka Monmoniera.

Akce se zúčastnilo přes čtyřicet účastníků, kteří se aktivně zapojovali do diskuse. V příštích letech se jistě můžete těšit na další zajímavá témata.

Zdeněk Stachoň

zleva: Otakar Čerba, Lukáš Herman, Václav Talhofer, Vít Voženílek, Zdeněk Stachoň

DTM se rozbíhá a T-MAPY jsou u toho

Po letech příprav vstoupil projekt Digitální technické mapy ČR (DTM ČR) do realizační fáze. Protože je DTM vedena pro území kraje, značná část odpovědnosti nyní leží právě na nich.

Ve spolupráci s partnery se T-MAPY budou podílet na realizaci informačního systému DTM pro 11 krajů. Vedle implementace informačního systému se budeme věnovat i vybraným projektům tvorby datové základy krajských DTM. Díky přímé účasti na krajských projektech budeme schopni našim zákazníkům zajistit hladkou a optimální integraci na IS DTM kraje.

<https://www.tmapy.cz/realizace-dtm-a-t-mapy>

Martin Čapoun

ČLENSKÉ
OKÉNKO

Sháníte mapu na míru?

KARTOGRAFIE

ČLENSKÉ
OKÉNKO

Využijte zakázkový formulář Kartografie Praha.

Počet zákazníků, kteří poptávají v Kartografii mapy na zakázku, neustále přibývá. S rostoucím spektrem zákazníků se však ukazuje, že pro řadu z nich je obtížné uvědomit si, co vše proces tvorby map obnáší a jaké informace je potřeba při vzniku zadání pojmenovat.

Rozhodli jsme se proto udělat něco, co klientům zásadně usnadní přesněji definovat, o jakou mapu mají vlastně zájem. Cílem zároveň bylo celý proces urychlit i na straně výroby. Vznikla tak myšlenka **online zakázkového formuláře**, který zákazníka přehled-

ně a intuitivně provede procesem přípravy map. Na stránce <https://zakazky.kartografie.cz> si mohou klienti Kartografie svou představu o výsledné mapě ujasnit a formou návodných otázek a předpřipravených odpovědí vytvořit zadání pro kartografy a tiskaře. To vše tak, aby finální podoba mapy co nejpresněji odpovídala zákaznickým představám.

Pokud přemýšlíte i vy o nějaké nové mapě do interiéru či exteriéru, neváhejte vyzkoušet náš nový formulář. Po jeho odeslání se vám

ozve náš obchodní manažer s konkrétní cenovou nabídkou. Současně je poté prostor domluvit s ním případné nejasnosti napřímo a požadovaný produkt doladit ke 100% spokojenosti.

Pokud náš zakázkový formulář vyzkoušíte, budeme vám velice vděční, pokud nám na adresu zakazky@kartografie.cz poskytnete zpětnou vazbu.

Roman Kalužík
Kartografie Praha

Kartografie představuje svět těm nejmenším

Spojením s ilustrátorkou firma vstupuje na trh s knihami pro děti.

Dovolu, abychom vám tímto představili naši kartografickou novinku – **Ilustrovaný atlas světa pro malé cestovatele**. Dlouho už u nás vedeme diskuse o tom, jak děti přitáhnout k mapám a jak přispět k tomu, aby k nim v pozdějším věku měly vztah a uměly v nich správně číst. To byl jeden z hlavních důvodů, proč jsme se rozhodli rozšířit naši tvorbu pro školy a děti školního věku i o tvorbu pro ty nejmenší. Tedy pro děti, které na svůj vstup do školy teprve čekají nebo tam sice už chodí, ale ještě nemají hodiny vlastivědy.

Přemýšleli jsme samozřejmě, jak takový atlas pojmenovat, abychom představili svět dětem

srozumitelným jazykem. Nakonec jsme se rozhodli, že pošleme osmiletá dvojčata, Aničku s Kryštofem, na jejich první cestu kolem světa, a právě oni pak formou poutavých ilustrací, cestovního deníku a dalších zápisků předají své zážitky a poznatky svým vrstevníkům.

Pro lepší přehlednost jsme atlas rozdělili do dvou částí. V první se děti na cestu teprve chystají, zjišťují informace o Sluneční soustavě, planetě Zemi a světu obecně. Druhá část je cestovatelská, kde děti putují světem a každý světadíl představí pomocí přehledné mapy a velké celostránkové ilustrace se

spoustou zajímavostí. Součástí je i oddíl věnovaný cestování po Česku.

Jelikož pro mnohé děti to bude jejich první setkání s mapou, nechtěli jsme je moc vylekát. Občas jsme tedy museli přimhouřit naše kartografické oko, ale současně jsme nechtěli některá zásadní pravidla opomenout a docílit tak, že si na ně děti zvyknou už v útlém věku. Výsledkem je, že například každá mapa, byť ilustrovaná či schematická, má u sebe měřítko. K tomu jsme pro lepší názornost zařadili i velikost Česka, jak by vypadalo na dané mapě. Na každém světadílu je také rozcestník, který ukazuje, jak daleko od domova se děti právě nacházejí, ovšem oběma směry. Aby snáze pochopily, že Země je skutečně kulatá. A takto bychom vám mohli o atlasu vyprávět dál a dál. Ale nejvíce jsme samozřejmě zvědaví, co na něj řeknou naši malí čtenáři a jejich rodiče.

Pokud byste chtěli i vy potěšit nějakého malého cestovatele ve svém okolí, neváhejte a objednávejte na www.kartografie.cz. Budeme jako vždy velice vděční za vaši zpětnou vazbu.

Lenka Olivová
Kartografie Praha

Děti namalovaly mapu Bystřice pod Lopeníkem

Vznikl tak generační projekt, kdy se mladá generace přičinila o to, aby udělala radost generaci starší.

Interaktivní podoba mapy:

<https://www.malovanemapy.cz/project/rucne-malovana-mapa-bystrice-pod-lopenikem/>

CBS Nakladatelství vytvořilo novou mapu Bystřice pod Lopeníkem, která je opravdovým originálem. Jedná se o ručně malovanou mapu, jež by bez pomoci dětí nikdy nevznikla.

Účelem této mapy je ukázat občanům obce Bystřice pod Lopeníkem a také všem jejím návštěvníkům místa, která mají místní děti velmi rády a která samy namalovaly. Do malování obrázků k jednotlivým zajímavostem obce se zapojily jednak děti z místní základní a mateřské školy, ale také děti ze spřátelené slovenské obce Dulov.

Součástí tohoto přeshraničního projektu je naučná stezka Sedm bratrů a informační tabule u zajímavých míst Bystřice pod Lopeníkem – to vše představené očima dětí.

*Edita Procházková
CBS Nakladatelství*

Novinky na KGE TUL

Katedra geografie hodnotí končící rok.

Rok 2022 je pro nás rozporuplný. Na jedné straně nás těší slábnoucí epidemie Covid-19 a související opatření, na druhé straně se jako většina akademických pracovišť potýkáme s energetickou krizí a důsledky války na Ukrajině. Mimochodem, na čtyři měsíce naše řady rozšířila stážistka z Ukrajiny, Mgr. Oleksandra Romanovová, absolventka univerzit v Kielcích a Kyjevě. Od letošního září u nás běží navazující magisterský studijní program Aplikovaná geografie a regionální rozvoj. Jeho akreditace je pro nás výrazným úspěchem, který omezuje odliv absolventů bakalářského programu Aplikované geografie. Tito absolventi již mají obстойné znalosti a dovednosti (včetně mapových), a tak mohou být při absenci doktorského studia platnými pomocníky v našich výzkumech.

Po letech covidových komplikací jsme v srpnu realizovali tradiční Letní školu přeshraniční spolupráce, jejímž duchovním otcem je doc. Böhme. Letošní ročník byl zaměřen na přeshraniční spolupráci v době rzv. reborderingu a byl ohodnocen třemi ECTS kredity. Akce představuje studentům z různých koutů Evropy i světa přeshraniční spolupráci v regionu Trojzemí, spadajícího do Euroregionu Nisa. Na akci přednášeli kromě našich vyučujících i odborníci jako doc. Martin Klatt z Univerzity jižního Dánska a Dr. Wojciech Opiola z Univerzity v Opolí. Kromě přednášek letní škola zahrnuje návštěvu relevantních institucí a řadu aktivit v terénu, např. na Ještědu, v Žitavě a Zhořelci. Další přeshraniční zajímavostí byl fakt, že se podařilo zorganizovat společnou týdenní terénní expedici pro naše studenty a studenty univerzity v Jelení Hoře zaměřenou na studium pohraniční oblasti v trojúhelníku Hrádek nad Nisou – Žitava – Bogatynia. Stáváme se pracovištěm známým svým zaměřením na přeshraniční spolupráci v kombinaci s příhodnou polohou, což dosvědčuje též letní návštěva pedagogů a studentů z Utrechtské univerzity.

Jako obvykle jsme se s našimi studenty v říjnu zapojili do akce Mapy kolem nás 2022, která se konala v liberecké krajské vědecké knihovně za přítomnosti mnoha institucí a firem. Akce je určena především pro žáky vyšších ročníků ZŠ a prezentuje jim možnosti využití map a příbuzné záležitosti zábavnou formou. Program byl nabitý kvízy, úkoly či předvedením 3D tisku, 3D pískoviště, dronů aj. Naši studenti mají díky účasti na akci možnost si vyzkoušet práci s žáky v mimoškolním prostředí.

Během roku 2022 se na naší půdě podařilo uskutečnit dva workshopy v rámci námi řešeného projektu TAČR Proaktivní řešení negativních vlivů overturismu. Projekt je zaměřen na region Českého ráje. Workshopy přinesly poznatky v opřené o naše dotazníkové šetření a pocitovou mapu (připravenou ve spolupráci s doc. Jiřím Pánkem z Univerzity Palackého), dále též zjištění ve sféře propagace lokalit, vlivů letáků a map a best practices z jiných regionů. Rovněž jsme připravili seminář zaměřený na představení dosavadních výsledků dotazování na českém území v rámci polského NAWA projektu Krize kolem dolu Turów a její vliv na přeshraniční spolupráci. Jde o česko-polský projekt, na němž pracujeme s univerzitou WSB v Dąbrowie Górniczej. Díky projektu jsme se podívali i do samotného dolu Turów, měli možnost navštívit instituce na obou stranách hranice a také provést rozsáhlá dotazníková šetření. Aktuální poznatky ukazují na to, že medializovaný spor, jenž se dostal až na úroveň EU, byl z velké části zapříčiněn nedostatečnou a neefektivní přeshraniční komunikací.

Artur Boháč

30. let Laboratoře geoinformatiky a kartografie (LGC)

GEOGRAFICKÝ ÚSTAV
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA MU

ČLENSKÉ
OKÉNKO

V roce 1992 byla rozhodnutím tehdejšího rektora Masarykovy univerzity prof. Eduardem Schmidtem založena Laboratoř geoinformatiky a kartografie (LGC).

Impulzem pro založení byl společný kanadsko-československý výzkumný projekt. Otcem zakladatelem a dosavadním ředitelem LGC je prof. RNDr. Milan KONEČNÝ, CSc. LGC navázala na výuku GIS Geografického ústavu Přírodovědecké fakulty (PřF) Masarykovy univerzity (tehdy univerzita Jana Evangelisty Purkyně) již z počátku 80. let minulého století. Jednalo se o první instituci v oboru v bývalém Československu i zemích tehdejšího východního bloku. Skripta vydaná v roce 1985 představují celosvětově historicky první učebnici GIS. Toto prvenství potvrdili i autoři „Bible GIS“ /Geographic information systems/ z roku 1991, jako například prof. Michael Goodchild (emeritní profesor na University of California, Santa Barbara).

LGC je garantem studijních programů kartografie, geoinformatiky a DPZ na Geografickém ústavu PřF Masarykovy univerzity na všech stupních vzdělávání (bakalářském, magisterském a doktorském). Celkově se jedná o desítky odborných předmětů a další desítky jiných výukových a propagačních aktivit. Podílí se také na tvorbě učebnic včetně elektronických a multimediálních a mezinárodních vokačních kurzů.

LGC má tematicky široký záběr, jak už to u kartografů a geoinformatiků obecně bývá. Za uplynulé tři dekády se řešily otázky geografické kartografie, tvorba a správa prostorových datových infrastruktur včetně jejich kartografických vyjadřovacích prostředků, problémy kartografické generalizace v kontextu státního mapového díla i mimo něj, úkoly kartografie a geoinformatiky v informační společnosti, kontextové, mobilní a senzorové mapování či kartografie v rámci virtuálních geografických prostředí i velkých objemů dat.

Mezinárodní i národní projekty byly vždy nedílnou součástí existence a podstaty LGC. Dosud bylo realizováno cca 100 vědecko-výzkumných i edukačních projektů. Z toho 15 projektů bylo financováno z Horizon Europe, resp. předchůdců tohoto schématu od 6. rámcového programu Evropské komise. V čase stále akceleruje mezinárodní spolupráce LGC s prestižními pracovišti, jako například University of Cambridge, Wageningen University & Research, KU Leuven, Hosei university v Tokiu, Beijing Normal University, Joint Research Centre of the European Commission, NASA, OSN/FAO a dalšími. LGC je dlouhodobým členem Open Geospatial Consortium.

Mezi výsledky projektů patří například datový model pro Globální půdní informační systém pro OSN/FAO, Evropská Book of Knowledge pro geoinformatiku (analýza požadavků zaměstnavatelů na poli geoinformačních technologií a jejich srovnání se současně nabízeným vzděláváním v akademických institucích), Experimentální atlas vybraných civilizačních chorob, Atlas přístupnosti centra města pro osoby s omezenou schopností pohybu, metodika pro rozšíření databáze ZABAGED o třetí rozměr, monitoring pro účely precizního zemědělství, testovací softwarové nástroje pro kognitivní výzkum v kartografii, metodiky pro zpřístupnění mapových sbírek jako součásti národního kartografického dědictví či sady mapových znaků pro krizové řízení. Posledně jmenovaný výsledek vznikl v rámci výzkumného záměru Dynamická geovizualizace v krizovém managementu (2004 – 2011), na kterém odborně vyrostla řada kartografických akademických pracovníků.

Úzké propojení LGC s veřejnou správou přes komerční projekty bylo vždy typickým rysem kartografických a geoinformatických aktivit. Ať už se jednalo o vývoj GISového řešení pro Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci, metadatového systému pro spolkovou zemi Thuringen, koncepce geoportálového řešení pro Jihomoravský kraj, INSPIRE řešení pro Český statistický úřad nebo Register priestorových informácií na Slovensku.

Jedním z pilířů LGC vždy byly aktivity spojené s Mezinárodní kartografickou asociací (ICA). V letech 2003 až 2007 byl prof. Milan Konečný jejím prezidentem. Od r. 2006 je viceprezidentem Mezinárodní společnosti pro digitální Zemi (ISDE) a prezidentem evropské pobočky Mezinárodní EuroAsijské akademie věd. Realizováno bylo množství mezinárodních konferencí v ČR i v zahraničí. Z nich můžeme namátkově vybrat série International Symposium on Digital Earth, AGILE či GIS Brno, mezinárodní sympozia o krizovém řízení v rámci českého předsednictví EU, odborné akce v zahraničí pod záštitou několika českých velvyslanců v zahraničí a jiné. Celosvětová ocenění dotyčného by výrazně přesáhla rozsah tohoto příspěvku, a tak je tentokrát vynecháme.

Ať už se LGC vyvíjela v čase jakkoli, tři hlavní hodnoty otce zakladatele přetrvávají. Pevně věříme, že i pro čtvrtou a další dekádu vývoje zůstane LGC inspirující, vzdělávající a lidská. Věříme také, že LGC i proto zůstane partnerem pro zahraniční i tuzemské univerzity, profesní sdružení, výzkumné i jiné organizace.

Tomáš Řezník, Zdeněk Stachoň

Vyšlo na Univerzitě obrany

Univerzita
obran

ČLENSKÉ
OKÉNKO

V listopadu roku 2022 vydala Univerzita obrany v Brně novou učebnici **Matematická kartografie** prof. Ing. Václav Talhofera, CSc.

Učebnice je především určena ke studiu matematické kartografie studované v rámci předmětů kartografie a geoinformatika ve studijních programech vojenská geografie a meteorologie a geografie a meteorologie pro obranu a bezpečnost vyučovaných na Univerzitě obrany. Mohou být však využity i pro jiné obory, které se zabývají teorií a praxí kartografických zobrazení, studované na jiných vysokých školách zejména v zeměměřických, geoinformačních a geografických oborech. Autor se snažil, aby učebnice poskytovala jak základy teorie matematické kartografie, tak aby ukázala praktické použití vybraných zobrazení při řešení praktických problémů v kartografii, geoinformatice a geografii. V tomto ohledu může sloužit i pro pracovníky v státních i komerčních organizacích, které publikují mapy nebo vytvářejí a poskytují digitální geografická a jiná prostorová data.

Rozsah, hloubka, úplnost a podrobnost podávaných informací odpovídá základnímu zaměření učebnice. Terminologicky vychází ze zavedené terminologie používané v České republice, i když tato terminologie v některých případech přesně neodpovídá terminologii používané v zahraničních pramenech, především v anglicky psaných textech.

Texty jsou členěny do 16 kapitol. První kapitola je zaměřena na uvedení do problematiky matematické kartografie včetně stručného

popisu její historie. Ve druhé kapitole jsou souhrnně definovány používané referenční plochy a jsou zde definovány základní souřadnicové soustavy na těchto referenčních plochách a v zobrazovacích rovinách. Třetí kapitola je věnována základním vlastnostem jednotlivých zobrazení a klasifikaci těchto zobrazení. Tato kapitola je zde zařazena i z terminologických důvodů, protože v cizojazyčné literatuře se lze setkat i s jinými názvy uváděných zobrazení a projekcí.

Stěžejní kapitolou pro pochopení celé matematické kartografie je čtvrtá kapitola věnovaná zákonům zkreslení. Jsou zde vysvětleny příčiny zkreslení daných zobrazení prostorových těles (elipsoidu, koule) do roviny. Na tuto kapitolu navazuje kapitola 5, ve které jsou vysvětleny principy odvozování zobrazovacích rovnic jednotlivých druhů a typů zobrazení s důrazem na konformní zobrazení včetně principů konformního zobrazení geodetické křivky.

V šesté až desáté kapitole jsou uvedeny jednotlivé druhy zobrazení, které jsou používány především v praxi při tvorbě map menších měřítek, zpravidla nástěnných a atlasových, kdy se jako výchozí referenční plocha většinou používá koule. Jedenáctá kapitola je věnována metodám výběru vhodných zobrazení, možnostem jejich hodnocení a dále metodám a postupům analýzy zobrazení.

Kapitoly 12 až 14 jsou věnovány zobrazením používaným při tvorbě státního mapového díla v České republice, závazných geografických informačních systémů a v geodetické praxi. Jsou uváděny jak celosvětový geodetický referenční systém WGS84 a jeho zobrazení UTM, tak i systém S-JTSK a Křovákovo zobrazení. Tyto kapitoly navazují na předmět geodézie. Čtrnáctá kapitola je věnována dalším používaným zobrazením v České republice, Armádě České republiky a v NATO.

Předposlední kapitola je zaměřena na transformaci zobrazení mezi sebou. Poslední kapitola se zabývá některými aplikacemi matematické kartografie v programových prostředcích geografických informačních systémů se zaměřením na systém ArcGIS firmy Esri.

Učebnici recenzovali prof. RNDr. Šárka Mayerová, Ph.D. z katedry matematiky a fyziky Fakulty vojenských technologií UO v Brně, prof. Ing. Jiří Cajthaml, Ph.D. z katedry geometiky Fakulty stavební ČVUT v Praze a doc. Ing. Tomáš Bayer, PhD z katedry aplikované geoinformatiky a kartografie přírodovědecké fakulty UK v Praze.

Učebnice má celkem 295 stran a její tištěná verze má ISBN 978-80-7582-174-4, elektronická verze ISBN 978-80-7582-175-1.

Martin Hubáček

Vyšlo (nejen) pro kartografy

Geodetický a kartografický obzor 11/2022

HORÁK, J.: Hodnocení přesnosti sonaru Deeper CHIRP+ pro batymetrické mapování

https://egako.eu/wp-content/uploads/2022/11/horak_2022_11.pdf

Geodetický a kartografický obzor 12/2022

BUCHLOVSKÝ, M.: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru: Pohled zpět, současnost i vize dalšího vývoje

https://egako.eu/wp-content/uploads/2022/12/buchlovsky_2022_12.pdf

Další zdroje informací

- The Cartographic Journal
- Geodesy and Cartography
- Geocarto International
- Journal of Maps
- Cartographica
- CartoGIS

Vít Voženílek

Informace

NOVOROČNÍ DÁREK PRO ČLENY ČKS

Česká kartografická společnost připravila pro všechny své členy malý novoroční dárek. V minulých dvou letech to byly kalendáře s kartografickou tematikou,

letos je to malá kovová klíčenka s logy ČKS a WE LOVE MAPS. Abychom nemuseli rozesílat přes 140 krabiček, opět volíme dopravu dárku ke členům prostřednictvím

distribučních míst, kterými jsou převážně kolektivní členové ČKS.

Jak to funguje?

Každý člen ČKS bude mailem informován, že si dárek může vyzvednout u svého nejbližšího distributora.

Je potřeba se vyjádřit do 10. ledna 2023 prostřednictvím jednoduchého formuláře na adrese <https://www.cartography.cz/novorocni-darek-pro-cleny-cks/>

Následující den odešleme z Olomouce na distribuční místa zásilku s počtem klíčenek k vyzvednutí a příslušným seznamem členů. Na distribuční místo si pro klíčenku můžete dojít ke kontaktní osobě od středy 18. ledna 2023.

Věříme, že vám dárek udělá radost, najde praktické uplatnění a bude vám připomínat kartografii i naši společnost.

Vít Voženílek

CO SE DO TOHOTO ČÍSLA NEVEŠLO?

- › zprávy, rozhovory a bilancování roku 2022
- › pozvánky, oznámení reportáže z akcí v roce 2023

CHYBÍ VÁM TU NĚJAKÁ ZPRÁVA?

Pokud pořádáte akci se zaměřením na kartografii, geoinformatiku a příbuzné obory, dejte nám o ní vědět.

Rádi uveřejníme pozvánku i s podrobnějšími informacemi.

Stačí poslat informaci na email vít.vozenilek@upol.cz.

Děkujeme!

PF 20 23

Přijměte přání
radostných Vánoc
a úspěšného
nového roku

Václav Talhofer

INFORMACE DO ZPRAVODAJE ČKS

Máte zajímavé zprávy z oboru, které by měly mít své místo ve Zpravodaji ČKS? Kontaktujte, prosím, členy redakce na níže uvedených adresách a domluvte se na požadovaném rozsahu a formě. Rádi uveřejníme pozvánky, reportáže z proběhlých akcí, informace o zajímavém dění v oboru a informace o členech a aktivitách ČKS.

Redakce

RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., LL.M. (alena.vondrakova@upol.cz) šéfredaktor,
Mgr. Jan Ptáček (ptacek@kartografie.cz), Mgr. Jan Kotyza (kotyza@kartografie.cz) technická redakce,
prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc. (vít.vozenilek@upol.cz), Ing. Růžena Zimová, Ph.D. (zimova@fsv.cvut.cz),
prof. Ing. Václav Talhofer, CSc. (vaclav.talhofer@unob.cz)

Fotografie a obrázky

Jan Brus, Martin Čapoun, Stanislav Popelka, Zdeněk Stachon, Václav Talhofer

ISSN 2571-4708 (print), ISSN 2571-4716 (online)